

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

බනිජතෙල් සංවර්ධන අධිකාරියේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අධිකාරිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය අධිකාරිය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අධිකාරියේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අධිකාරියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව අධිකාරියේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රෝධනයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අධිකාරියේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අධිකාරියේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ධීමත්ව

හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අධිකාරියේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අධිකාරිය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01 හි 53 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වාර්තා කෙරෙන සියළුම සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු සඳහා පසුගිය කාලපරිච්ඡේදයේ සංසන්දනාත්මක තොරතුරු හෙලිදරව් කල යුතු වුවද, හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනය, දේපළ පිරිසත හා උපකරණ, උපවිත වියදම්, විකුණුම් හා ආදායම්, අලෙවිකරණ වියදම් සහ මූල්‍ය හා වෙනත් වියදම් සටහන් සඳහා සංසන්දනාත්මක අගයන් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී මෙවන් දෝෂ ඇති නොවන ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කරන ලෙස අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.	අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුවට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කල යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම රු.මිලියන 3.5 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01 හි 80 ඡේදය අනුව ජංගම නොවන වගකීම් ලෙස හෙලිදරව් නොකර ජංගම වගකීම් යටතේ හෙලිදරව් කර තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 අනුව පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම ජංගම වගකීම, ජංගම නොවන වගකීම් හා ජංගම වගකීම් ලෙස හඳුනාගැනීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරමි.	මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුවට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඉදිරිපත් කල යුතුය.
(ඇ) මන්තාරම් දෝණියේ බනිජතෙල් ගවේශණය සිදුකර තිබූ විදේශීය පුද්ගලික සමාගමකින් අධිකාරිය මිලදීගෙන තිබුණු රු.මිලියන 926.5 ක් වටිනා දත්ත මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දත්ත මිලදී ගැනීම් ලෙස දක්වා තිබුණු අතර, ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01 හි 127 (ඇ) ඡේදය ප්‍රකාරව අවශ්‍ය විස්තරාත්මක තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.	ජංගම නොවන වත්කම් ලෙස දක්වා ඇති දත්ත මිලදී ගැනීම් රු. 926,500,000 පිළිබඳව 2023 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් SLPSAS 01 හි 27 වගන්තියට අදාළ තොරතුරු ඉදිරිපත් කරමි.	අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුවට අනුකූලව අවශ්‍ය හෙලිදරව් කිරීම් සිදුකල යුතුය.

- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01 හි 132 (සී) ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තේරුම් ගැනීමට අදාළවන අනෙකුත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙලිදරව් කළයුතු වුවත්, අධිකාරිය විසින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සකස් කිරීමේදී අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.
- (ඉ) පෙර වර්ෂයට අදාළ රු. මිලියන 9.7 ක උපකරණ පරිත්‍යාග ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 11 ප්‍රකාරව හඳුනා නොගැනීම, අධිකාරිය පවත්වාගෙන යන කුලී ගොඩනැගිල්ල සඳහා ගෙවන ලද රු.මිලියන 3.6 ක ආපසු ලැබිය යුතු තැන්පතු මුදල ගිණුම්ගත නොකිරීම හා පෙර වර්ෂයට අදාළ රු.මිලියන 2.05 ක උපවිත වියදම් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 03 හි 47 ඡේදය ප්‍රකාරව සංසන්දනාත්මක අගයන් නැවත ප්‍රකාශ කිරීම මගින් නිවැරදි කළ යුතු උවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී සමුච්චිත අරමුදලට ගලපා තිබුණි. තවද ප්‍රමිතියේ 54 ඡේදය ප්‍රකාරව අවශ්‍ය හෙලිදරව් කිරීමද සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඊ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 11 හි 44 ඡේදය ප්‍රකාරව හුවමාරු නොවන ගනුදෙනුවලින් ලැබෙන මුලු ආදායම, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම වශයෙන් හඳුනා ගතයුතු වුවද, ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ප්‍රදාන ලෙස ලැබී තිබූ රු.මිලියන 73.8 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම වශයෙන් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශයට හඳුනා නොගෙන ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය මගින් රජයේ ප්‍රදාන ලෙස සෘජුවම ශුද්ධ වත්කම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.මිලියන 73.8 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (උ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 14 හි 16 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් පිළිබඳ හෙලිදරව් කිරීම් කළයුතු වුවද අධිකාරිය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිසගේ පාරිශ්‍රමික පිළිබඳව අවශ්‍ය තොරතුරු හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.
- ඉදිරි ප්‍රකාශනවලදී ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ සකස් කිරීමේ හෙලිදරව් කටයුතු කරමි.
- ගිණුම් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය කිරීමට කටයුතු කරමි.
- ඉදිරියේදී මෙවන් දෝෂ ඇති නොවන ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කරන ලෙස අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.
- අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුව අනුව යොදාගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කළ යුතුය.
- පූර්ව කාලපරිච්ඡේද වැරදි අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුවට අනුකූලව නිවැරදි කළ යුතුය.
- අදාළ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව ආදායම හඳුනාගත යුතුය.
- ප්‍රවර්තන වර්ෂයේදී භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබුණු ජවැනි මුදල් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම ලෙස හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කරමි.
- අදාළ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත අනුව හෙලිදරව් කිරීම් සිදුකළ යුතුය.
- ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 14 අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් (අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය) සමග කිසිදු ගණුදෙනුවක් අස්ථිත්වය සිදු නොකරන ලදී.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2021 අංක 21 දරණ බනිජතෙල් සම්පත් පනතේ 35(3) වගන්තිය ප්‍රකාරව සෑම මුදල් වර්ෂයක් අවසානයේදීම බණිජතෙල් සම්පත් සංවර්ධන අරමුදලෙහි පවත්නා මුදල් වලින් සියයට 10 කට සමාන ප්‍රමාණයක් ඒකාබද්ධ අරමුදල සඳහා ගෙවිය යුතුය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් 2023 පෙබරවාරි 14 දින භාණ්ඩාගාරයට ගෙවන ලද ඇමරිකානු ඩොලර් 60,257.18 ට සමාන රු.මිලියන 22 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස උපවිත පදනම මත ගිණුම්වල දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>මින් ඉදිරියට දෙසැම්බර් මස 31 දිනට ඒකාබද්ධ අරමුදලට ගෙවිය යුතු ප්‍රමාණය උපවිත වියදමක් ලෙස සටහන් කිරීමට අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.</p>	<p>පනත අනුව රජයට ගෙවිය යුතු මුදල උපවිත පදනම මත ගිණුම්වල ගැලපිය යුතුය.</p>
<p>(ආ) සේවක රක්ෂණය හා වාහන රක්ෂණයට අදාළව ඉදිරියට ගෙවූ රු.176,049 ක රක්ෂණ වියදම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.</p>	<p>2022 වර්ෂයට අදාළව ඉදිරි වර්ෂය සඳහා ගෙවා තිබූ සේවක මණ්ඩල රක්ෂණ මුදල සහ මෝටර් රථ රක්ෂණ මුදල 2023 වර්ෂයේ ගිණුම්වලදී ගලපා ඇත.</p>	<p>ඉදිරි ගෙවීම් නිවැරදිව ගණනය කර ගිණුම් වල ගැලපිය යුතුය .</p>
<p>(ඇ) ඉකුත් වර්ෂය වෙනුවෙන් වැය කර තිබූ රු.මිලියන 11.7 ක් වූ ප්‍රවාරණ වියදම සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත කර තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ එම ආදායම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>අලෙවි වියදම් මින් ඉදිරියට අදාළ වියදම් නියමිත කාලච්ඡේදය තුළ හඳුනා ගෙන ගිණුම්ගත කිරීමට අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දුනි.</p>	<p>නියමිත කාලච්ඡේදය සඳහා වූ වියදම ගිණුම් වල ගැලපිය යුතුය.</p>
<p>(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දත්ත කළමනාකරණ ගාස්තු ලෙස හඳුනාගත යුතු රු.මි. 5.1 වෙනුවට රු.මි.3.7 ක් ගිණුම්ගත කිරීම හේතුවෙන් ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ වියදම ඉක්මවූ අදායම රු. මිලියන 1.4 කින් අධිකක්සේරු වී තිබුණි. තවද මෙම වියදම අධිකාරියේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික කටයුත්ත වෙනුවෙන් දරන ලද වියදමක් ලෙස දළ ලාභය ගණනය කිරීම සඳහා ගැලපිය යුතු වුවත් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ පරිපාලන වියදම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි.</p>	<p>මෙම ගෙවීම් 2021 හා 2022 වර්ෂ සඳහා වේ.</p>	<p>අදාළ වියදම නිවැරදිව, සුදුසු ස්ථානයේ ගිණුම්ගත කළ යුතුය.</p>

(ඉ) විදේශීය සමාගමක් හා ශ්‍රී ලංකා රජය අතර 2019 මැයි 23 දින අත්සන් කෙරුණු භූ විද්‍යා ගවේශන සේවා (Geophysical Exploration Service) ගිවිසුමට අනුව 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා දත්ත බලපත්‍ර හුවමාරු ආදායමෙන් ශ්‍රී ලංකා රජයට හිමිවිය යුතු කොටස වන ඇමරිකානු ඩොලර් 683,975.75 ක් හෙවත් රු.මිලියන 222.2 ක් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ආදායම වශයෙන් ගිණුම්ගත නොකර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් ලෙස ගිණුම් ගත කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය මෙහෙයුම් පොත - 2.3 වගන්තිය	තම ආයතනයට මෙහෙයුම් කටයුතු කරන ආකාරය අත්පොතක් ද මෙහෙයුම් කටයුතු අත්පොතක් ද 2.3 මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගෙන කලින් කලට සමාලෝචනය කර යාවත්කාලීන කිරීම සිදුකල යුතු වුවද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	2.3 වගන්තිය- වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කෙරෙමින් පවතී	අධිකාරිය වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 131,654,824 ක අතිරික්තයක් වූ අතර 2021 ඔක්තෝබර් 08 දින ආරම්භ කර 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ මාස 03 සඳහා උන්නතාවය රු. 9,342,693 ක් විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ කටයුතු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මන්නාරම ද්‍රෝණියේ ඛනිජ තෙල් ගවේශන දත්ත මිලට ගැනීම සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් 2006 වර්ෂයේදී අධිකාරියට ලබාදී තිබූ රු.මිලියන 926 ක ණය මුදලින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට තවදුරටත් ගෙවිය යුතුව රු.මිලියන 238 ක් තිබුණි. 2022 ජූනි 01 දිනැති භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගේ අංක TO/REV/SL/2/91 දරන ලිපිය ප්‍රකාරව අධිකාරිය එහි වාර්ෂික ආදායමින් සියයට 10 ක ප්‍රමාණයක් වාර්ෂිකව ගෙවීමට එකඟ වී තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු.22,342,689 ක් මහා භාණ්ඩාගාරයට ගෙවිය යුතු වුවද, ගෙවා තිබුණේ රු. 5,652,180 ක් පමණි.</p>	<p>2022 වර්ෂයේදී ලද ආදායමින් භාණ්ඩාගාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යැවිය යුතු ඉතිරි මුදල ප්‍රවර්තන වර්ෂයේදී යැවීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>එකඟ වූ පරිදි අධිකාරිය විසින් සිය වාර්ෂික ආදායමින් සියයට 10 ක ප්‍රමාණයක් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ගෙවිය යුතුය.</p>